

ЕДГАР АЛЪН ПО ТАМЕРЛАН

Превод от английски: Теменуга Маринова, 2001

chitanka.info

ТАМЕРЛАН^[0]

*Утешение в смъртния час!
Отче, аз не се надявам.
Невъзможно е земната власт
небесния грях да прощава,
с гордост отвъдна да дава
пир лудостта и забрава.
Вярата за теб е огън.
Ала, о, само ако можех
да се надявам, че смъртта —
божествен извор и олтар,
обкова хладен на страстта
е благородния ти дар!*

*Твоят тайнствен дух превърна
тщеславието диво в срам,
щом сърцето си покръстих
сред алчния за слава храм.
Като бисер върху трона
вик от Ада се отрони.
Но болката не носи страх,
макар да я изпраща ад.*

*Макар да ме боли отново,
че лятото е стихнал повей
и гаят спомен в светлина
с дъха си мъртвите цветя,
гласът им жив сред тежък зной
предсказва вечност без покой.*

Треска погледа жигоса,
знакът, който още нося,
власт, спечелена с измама.
Тъй Рим ужасното наследство
на Цезар подари в замяна
и короната на царствен ум
над империята блесна —
венец на слепия триумф.

Живот за първи път открих
във планинска пръст да тича.
Мъглите на Таглей се стичат
в косите ми и притаих
на вятъра гнездото там,
за битката летяща — дан.

Ах, този вечен водопад,
в съня ми варварски струи,
докосване на нощен ад,
додето като жар гори
око под тънкия клепащ.
Ах, облаците — знамена,
бяла свита за монарха,
с рева на бурята по здрач
познаха истинската страст —
воят на човешка битка.
Растеше детският ми глас
и през птичата обител
минаваше щастлив духа
под победата си ярка.

Дъждът валеше все така
върху косите ми. Аз бях
от дързост луд и ням, и сляп,
когато с лавър увенча
челото ми човешка длан.

Въздухът — кристален ручей,
бълбукаше край мен презрян
за разрушение, но скучен
бе припева му монотонен.
Ласкателство крепеше трона.
От този миг позна света
власт с невиджана жестокост
и днес осъжда гордостта
на смърт самия съдия.
Ала живее в мене, отче,
сияние на детски порив.
Покорен роб на нежността
е този, чиито тъмен полет
докосва женската печал
и слабостта там има дял.

Думите са звук, когато
любовта в любов се стапя.
Не бих могъл да проследя
на спомена си хубостта,
призрак щом е красотата
на изменчивия вятър.
Навярно съм живял сред мрак,
а страниците друг е писал,
защото не почувствах как
представата потърси знак
и словото лиши от смисъл.

Любовта за мен бе слязла
на детството в невинността.
Там най-прелестният ангел
се смееше над завистта.
Скиташе съня далеко,
свободен от тъга и страх.
Душата ми се приюти
чиста, пееща и лека,
ала аз огъня избрах,

заради пламъка му жив.

Бродехме из дивите гори
и с нас растеше любовта.
В студ гърдите ми ѝ бяха щит,
а щом с усмивка пролетта
откриеше уханен ден,
тя го даряваше на мен.
Първият урок на нежността,
когато сред детински грижи,
с водопада бляскав на смеха,
с момичешките ѝ капризи
от смътни болки полудив
през сълзи на гръдта ѝ аз
внезапно падах мълчалив.
Тя не потърси моя глас
и никога не ме попита
за изворчето на сълзите.

Да, любовта за мен бе слязла,
но битката бе весел празник,
когато горе на върха
спря птицата на гордостта.
Аз нямах друг живот, освен
пръстта и въздуха горчив,
морето, танцът им студен,
тъгата с привкуса щастлив.
Срещнаха ме с друга радост
ласките на суетата,
в сън — загадъчната сладост,
а на яве — пустотата.
Тъй крилата разделиха
светлина от сянка, вечно
заедно, ала далечни
като името с чертите.

Страстите. Ти не познаваш

кръстните ми мъки, отче.
Моята ръка беляза
този свят и ме проряза
пак желание за още.
Но както капката роса
в пара се превръща денем,
мигът мечтите ми презря.
Мисълта със двойна прелест
власт и красота превзеха.
Времето не бе утеха.

Двамата вървахме горе
по планинската корона
и от кулите скалисти —
хълмове гръбнак извили —
виждах жилищата чисти
на потоците звънливи.

Говорех ѝ за гордостта
с думи толкова неясни,
че те изчезваха. Така
слаб пред матовия блясък
на кадифената ѝ плът,
безгрижно себе си четях,
в страните, алени от кръв
престола пурпурен познах
и ги оставих да блестят
като самотна светлина.

Великолепие обви
раменете ми лукаво
не с тайнството на мисълта,
а с мантията на тълпа
от блюдолизци и слуги.
Видях лъва как окоават,
как се извива раболено
извън пустинята, където

заговорът им подклажда
с дъх огнен неговата жажда.

Сега погледай Самарканд!
Нима не е кралица тя?
Нима в изящната ѝ длан
не е съдбата на света,
на всичко и на всички. Право,
което на кръвта се дава.
За пиедестала — камък,
за владетеля — награда.
Тимур — единствен господар,
на империята трона
приел като законен дар,
с венец, ала извън закона.

Любов, духът ти е, аз зная,
въздишка, пратена от Рая,
дъждът, докоснал сутринта
със хлад горялата трева,
следвам нежната ти сила,
но сърцето ми е диво.
Представата, която свързва
в живот необузdana дързост
за звяра с песен непозната.
О, сбогом! Имам днес земята.

Скали под себе си не вижда
надеждата в онази кула,
като орел, в чужд дом зазидан,
очите своя ще изгубят.
Ще стори място на нощта
тук слънцето и на скръбта
за този, който още гледа
с копнеж по лятната победа
и ще намрази полумрака
душата, някога тъй чакан.

*Ще слуша музиката тъмна
преди отново да се съмне.
Тя не умее да лети
денят когато приближи.*

*Дори лицето на Селена
зад усмивката надменна
в сянка крие светлината
и в покоите на мрака
гледа вкочанена красота —
портрет, направен след смъртта.
Ах, детството, на слънце сока,
чиято жал е най-жестока,
изтича пазеното лесно,
наученото е известно.
О, нека като цвят си иде
животът ми под лъч наивен.*

*Достигнах дом, ала нима
е мой, щом всичко изгоря.
През плесенясалите двери
минах в каменно преддверие.
Забравен глас ме спря на прага.
Познах го. Бе гласът на Ада.
И пожелах да видя аз
в леглата със димяща страст
сърце на просяк — тъмна паст.*

*Вярвам, отче! Ала всъщност знам,
защото е на път оттам
за мен смъртта благословена
и е безсмислена лъжата.
Към царството на строга леност
открехната стои вратата.
Просветва истината. Чака.
Навсякъде Иблис е сложил
капани за човешка кожа.*

*Кой друг ме дебнеше, додето
из Елисейските полета
търсех идола си — любовта,
а денем носеше снега
с криле и палеше свещта
с желанието ми. Нали
във дом с решетки от лъчи
прашинка няма да премине,
ако поиска да я види.
Как тъй копнежът ми успя
сред празника да се промъкне
и в плитките на любовта
през смях накрая да издъхне?*

[0] Тимур Куция (1336–1405), създава мощна империя в Средна Азия със столица Самарканд. Изтокът за Едгар Алън По е естетическа категория, затова Тамерлан се изповядва на католически свещеник. Иблис е паднал ангел, станал дявол. — Б.пр. ↑

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.